

Wellbeing

Na jakých pilířích stojí wellbeing v pracovním prostředí služeb veřejnosti

Mgr. Silvie Houšťavová

Co je wellbeing?

Wellbeing je stav, ve kterém můžeme v podporujícím a podnětném prostředí plně rozvíjet svůj fyzický, kognitivní, emocionální, sociální a duchovní potenciál a žít spolu s ostatními plnohodnotný a spokojený život.

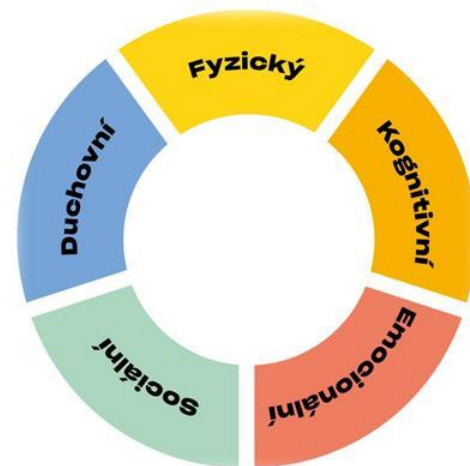
Co je to wellbeing a jaký je jeho význam v pracovním prostředí?

Fyzický wellbeing

Souvisí s fyzickým zdravím a bezpečím a je ovlivněný fyzickou aktivitou, zdravým stravováním, spánkovým režimem a uvědomělou volbou zdravého životního stylu a prostředí.

Kognitivní wellbeing

Souvisí se schopnostmi kritického myšlení, řešení problémů a kreativity. Odráží se ve způsobu zpracování informací, vytváření úsudků a také v motivaci a vytrvalosti k úspěšnému dosahování stanovených cílů.

Co je to wellbeing a jaký je jeho význam ve školním prostředí?

Emocionální wellbeing

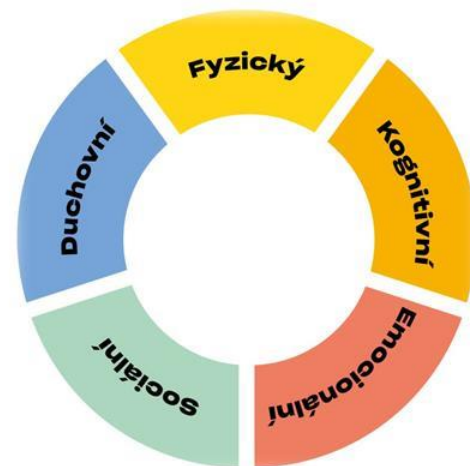
Souvisí s kladným vnímáním sebe sama, rozpoznáváním emocí a seberegulací. Odráží se ve schopnosti důvěry v sebe i druhé a v odolnosti umožňující zvládat nepříznivé situace.

Sociální wellbeing

Souvisí se schopností empatie, pocitem sounáležitosti, navazováním a udržováním vztahů a spolupráce s ostatními a komunikačními dovednostmi.

Duchovní wellbeing

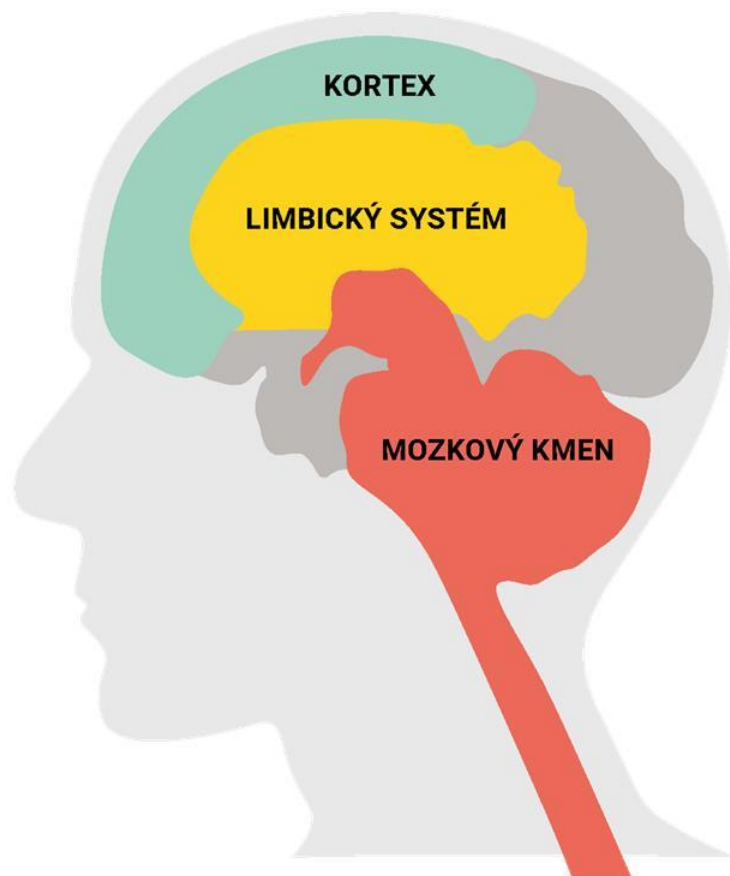
Souvisí s poznáváním a naplňováním smyslu naší existence, hodnotami a etickými principy.

Vývoj mozku vliv stresu na naše fungování

Základy vývoje a stavby mozku

Zjednodušený třístupňový model mozku

Sekvenční vývoj a uspořádání mozku

MOZKOVÝ KMEN

LIMBICKÝ SYSTÉM

KORTEK

Mozkový kmen

Vývojově nejstarší část mozku.

Monitoruje a reguluje základní fyziologické funkce. Je prvním místem zpracování smyslových vjemů z vnějšku a zevnitř těla.

Zaznamenává pocity hladu, žízně, únavy, zimy/horka, nebezpečí.

V případě ohrožení spouští systém reakce na stres.

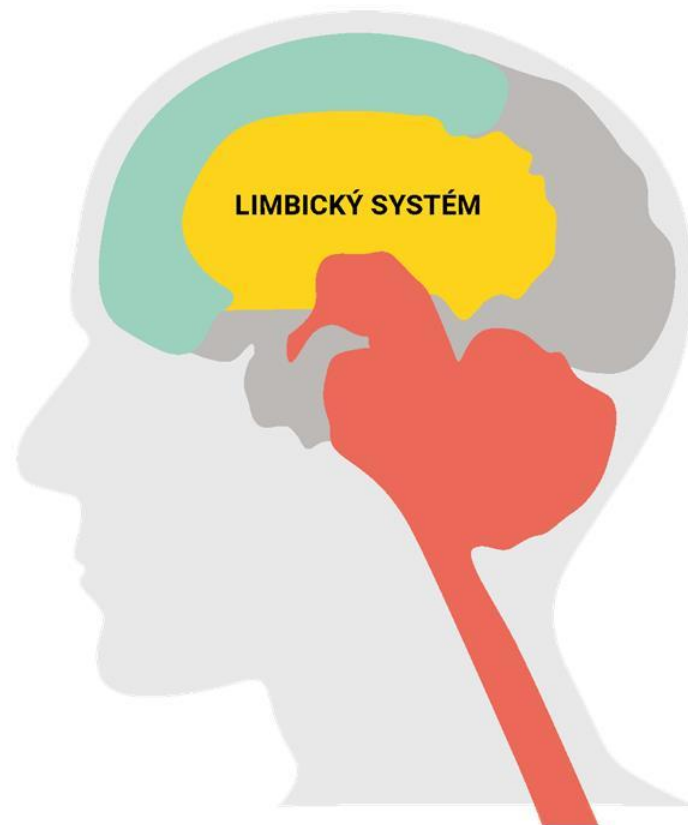
MOZKOVÝ KMEN

Limbecký systém

Centrum základních emocí.

Má důležitou roli v navazování a udržování vztahů.

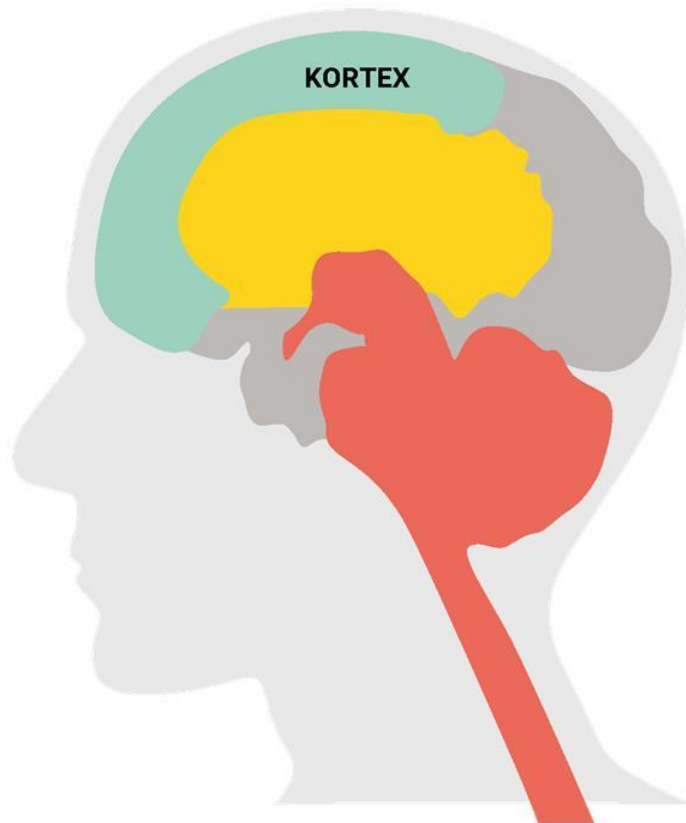
LIMBICKÝ SYSTÉM

Mozková kůra (kortex)

Vývojově nejmladší část mozku, dozrává až v dospělosti (přibližně ve věku 25 let).

Umožňuje myšlení, porozumění a tvorbu jazyka, uvažování o důsledcích, sebereflexi, sebekontrolu aj.

KORTEX

Pozitivní a negativní kvality stresu

Reakce na stres

Stresor

Podnět, který způsobuje vychýlení organismu z rovnováhy

Obraná reakce organismu

Cílem je zachovat rovnováhu, zabránit poškození nebo smrti

Návrat do stavu klidu

Tělo se vrací do rovnováhy za nějaký čas – pomohla obranná reakce

Reakce na stres

Když se ocitneme v situaci, která v nás vyvolává vysokou míru aktivace stresové reakce, spouští se obranné reakce:

ÚTOK

nebo

ÚTĚK

AKTIVIZUJÍCÍ REAKCE (hyperaktivace)

zvýšený tep, průtok krve, zvýšená pozornost
vzdor, agrese, neklid, rychlé reakce

Tyto reakce jsou viditelné.

Reakce na stres

Když se ocitneme v situaci, která v nás vyvolává vysokou míru aktivace stresové reakce, spouští se obranné reakce:

STRNUTÍ

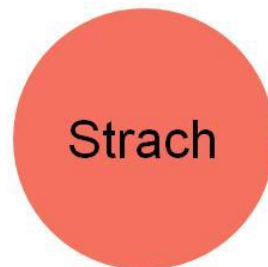
TLUMÍCÍ REAKCE (hypoaktivace, disociace)

snížený tep a zpomalený dech, ochabnutí svalů
nereagování, mentální únik ze situace, otupělost,
soustředění se na vnitřní svět

Tyto reakce snadno uniknou pozornosti.

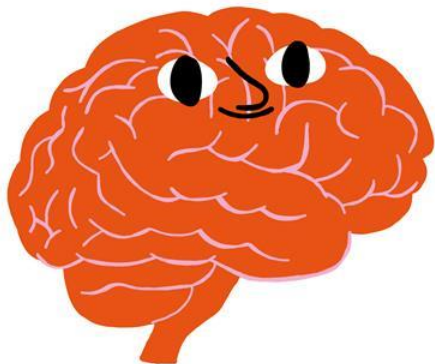

System reakce na stres

Jaký je můj stav?

Klid

Dokážu myslet abstraktně, racionálně a kreativně. Soustředím se na práci a jsem schopen reflexe. Nedělá mi potíže zvažovat možnosti a plánovat budoucnost.

Bdělost

Dokážu sedět klidně, soustředit se a spolupracovat. Myslím spíš konkrétně a přemýšlím v řádu dní/hodin. Všimám si, co se děje okolo. Pokud znervózním, můžu se trochu vyhábat kontaktu, nebo se stáhnout.

Znepokojení

Cítím hodně emocí najednou, mám potíže se soustředěním a pamětí. Cítím, že rychleji dýchám a buší mi srdce. Víc si všimám, jak se na mě okolí tváří. Přemýšlím v řádu hodin a minut. Reaguji emotivně a hůř se ovládám. Můžu se silně vymezovat a odpovrat, nebo naopak přestávám vnímat a podvolím se i tomu, s čím nesouhlasím.

Strach

Nemohu teď jasně uvažovat. Možná vám nebudu důvěřovat a odmítnu udělat to, co po mně žádáte. Přemýšlím v řádu minut a sekund. Silně reaguji na své okolí. Cítím se zahlceně a je těžké se mnou navázat kontakt. Můžu jednat vzdorovitě, utéct, nebo jsem naopak ochromený a přestanu reagovat.

Bdělost

Nemůžu přemýšlet ani s vámi komunikovat. Ztrácím pojem o čase. Reaguji reflexivně. Mohl bych na někoho zaútočit, být agresivní, utéct, strnout, nebo omdlít.

Regulace

(Sebe)regulace

Možnosti regulace a v jakých situacích je můžeme použít?

Stav **KLIDU** a **BDĚLOSTI**

plný přístup ke kognitivním a exekutivním funkcím mozkové kůry

můžeme využít
REGULACI ROZUMEM

Uplatňujeme **vnitřní dialog, ve kterém se zklidňujeme/povzbuzujeme.**

(Sebe)regulace

Možnosti regulace a v jakých situacích je můžeme použít?

Stav ZNEPOKOJENÍ a STRACHU

přístup do mozkové kůry je omezený, řídicí roli přebírá limbický systém

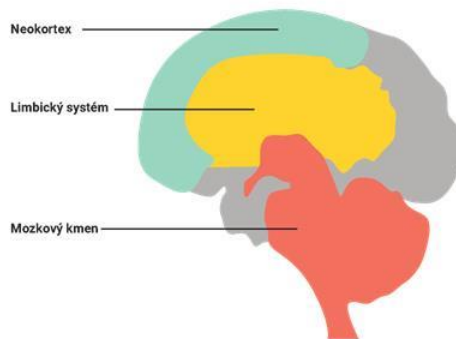

můžeme využít
REGULACI VZTAHEM

Pomůže **kontakt s člověkem, kterému věříme a se kterým se cítíme bezpečně.**

Regulace rozumem nemusí být funkční,
pomáhá nám **REGULACE VZTAHEM**

(Sebe)regulace

Možnosti regulace a v jakých situacích je můžeme použít?

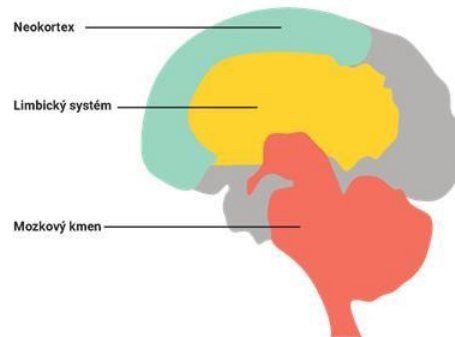
Stav **STRACHU** a **ZDĚŠENÍ**
řídící roli přebírá mozkový kmen

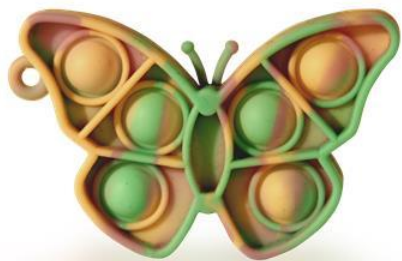
využíváme
**SENZOMOTORICKOU
REGULACI**

K regulaci využíváme **smysly a pohyb**

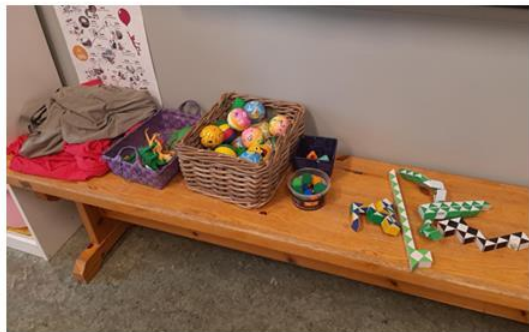

Pomůcky k senzomotorické regulaci

Pomůcky k senzomotorické regulaci

Aktivity na podporu WB v profesní oblasti, na pracovišti

- 5-4-3-2-1
- Setřást ze sebe o co nestojíš
- Dechová cvičení
- Zatínání a uvolňování svalů
- Uvědomění si těla, jednotlivých částí
- Zaměření pozornosti na jednu věc a vnímání všemi smysly
- Tlak lokty do stolu, tlak ramenem do stěny, nohama do země
- Vyjít ven/pracovat venku/vyvětrat místnost
- Krátká imaginace, relaxace
- Karty (Ú)klid v hlavě

BRAIN BREAKS

Budu si pohazovat klíči.
V nejvyšším bodě hodů tleskněte.

**Pojďme si udělat
přestávku pro mozek.**

**SO
FA**